

Planificació de la fertilització del cultiu del panís

febr. 27, 2023 |

Una bona planificació de la fertilització del cultiu del panís és essencial per a tenir bones produccions, però cal tenir en compte que cada parcel·la és diferent i que no totes necessiten rebre la mateixa quantitat de nutrients ni en el mateix moment. Les necessitats de nutrients del panís poden variar una mica respecte altres cultius però, en general, és major pel que fa al nitrogen, seguida del potassi i, en menor mesura, de fòsfor. L'evolució de l'absorció d'aquests nutrients comença a incrementar a partir de l'estadi de 4-6 fulles.

Imatge: Evolució de l'absorció de nutrients en el panís (Font: DACC 2023)

L'estratègia de fertilització de cada parcel·la vindrà donada, principalment, per la suma de diferents factors, com ara les característiques particulars de la parcel·la, el tipus de fertilitzant del que es disposa o de les condicions meteorològiques de la zona on estigui ubicada. Però també cal tenir en compte els aspectes normatius, com ara la dosi d'aplicació màxima permesa, els períodes d'aplicació, la maquinària amb què es fertilitza o les distàncies d'aplicació, entre altres.

Cal revisar que la planificació de la fertilització encaixi a nivell de normativa

El primer que cal fer per establir una bona estratègia de fertilització és conèixer quines seran les extraccions dels principals nutrients del panís durant el seu creixement. A partir del **potencial productiu de la parcel·la** (producció mitjana dels últims 4 anys), i les dades d'extraccions per al panís (**taules extraccions** Oficina de fertilització), s'obté el valor més ajustat a la realitat, i es pot estimar el contingut de N, P i K que el cultiu absorbirà durant la campanya.

Però també és molt important saber quina quantitat de nutrients disposem al sòl. D'aquí la importància de fer **anàlisis de sòls** ja que són una molt bona opció per poder afinar més la dosis aplicar, la qual cosa ens pot suposar un estalvi econòmic. En el cas del fòsfor i el potassi,

al ser menys mòbils no cal realitzar anàlisis cada campanya (es poden fer cada 4-5 anys), però en el cas del nitrogen és recomanable realitzar analítiques tot sovint, ja sigui abans de la fertilització de fons o de la cobertura, segons estratègia escollida.

Imatge: mostreig de sòl d'una parcel·la (Font: DACC 2022)

En algunes parcel·les, el contingut en nitrogen del sòl abans de la sembra pot ser suficient per iniciar el creixement en els primers estadis del panís. Per tant, en aquests casos es pot plantejar no fer fertilització de fons i esperar a aplicar el nitrogen en cobertura.

El més eficient és aplicar el fertilitzant quan el cultiu necessita el nutrient

A tenir en compte quan es planifica la fertilització del cultiu del panís:

1. **En el cas del fòsfor i el potassi**, al ser nutrients menys mòbils que el nitrogen i que per tant, no es perden, es recomana fer l'aportació en el moment de la fertilització de fons.
2. En canvi **en el cas del nitrogen**, al ser més mòbil, si es fa una única aplicació en la fertilització de fons es corre el risc que ja no en quedi al moment de màximes necessitats pel cultiu.
3. En el cas de seguir una **estratègia amb adob mineral** s'aconsella fer les aportacions en cobertura i fraccionades almenys en dues vegades, si és possible.
4. Amb estratègia exclusivament mineral, **només es recomana fertilitzar en fons** en sòls amb continguts de N molt baixos (i com a molt una dosi de fins a 60 kgN/ha)
5. Díficilment s'observa **resposta a aplicacions minerals** de nitrogen superiors als 300 kg/ha.
6. En cas que siguin necessàries aportacions superiors a 300 kgN/ha caldrà **justificar-ho agronòmicament**.
7. En cap cas es permet aplicar més de 170 kg kgN/ha amb dejeccions ramaderes en **zones vulnerables**.
8. **Les zones no vulnerables** tenen la limitació de 210 kgN/ha amb dejeccions ramaderes.
9. Quan s'utilitzen estratègies amb adobs orgànics, la millor opció és **complementar-les** amb adobs minerals de cobertura.

10. L'aportació de dejeccions ramaderes afavoreix la **qualitat del sòl**, tot i que una mala gestió pot donar lloc a **acumulacions** de N i P després de les collites que poden fer cap a les aigües.
 11. La fertilització de fòsfor i potassi té un caràcter més a **mig termini**, per la qual cosa caldrà saber si cal incrementar/restituir/reduir/eliminar les aportacions d'aquests elements.
 12. **El maneig de la parcel·la** (incorporar la palla, ús freqüent de dejeccions ramaderes o aplicacions recents), ens pot ajudar a decidir si és necessari o no aportar P i K.
 13. No només cal tenir en ment la **producció** sinó que cal considerar **l'efecte mediambiental** de les aplicacions ineficients (que no tenen perquè ser aplicacions en excés).
 14. Actualment hi ha **eines per avaluar** com s'ha fertilitzat la campanya i prendre mesures de cara al futur, com ara l'anàlisi de sòls (nitrats i fòsfor a postcollita) i l'anàlisi del material vegetal (nitrats a al base de la tija).
-

AUTORS

OFICINA DE FERTILITZACIÓ I TRACTAMENT
DE DEJECCIONS RAMADERES DEL DACC